Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 54. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го БЕРЕЗНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 7, 1980 No. 54. VOL. LXXXVII.

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ ВЛАДИК СХІДНИХ КАТОЛИЦЬКИХ ЦЕРКОВ

Філядельфія. — Тут 26-го лютого відбулися наради Владик Східніх Католицьких Церков у ЗСА. Учасниками нарад були: від Української Католицької Митрополії Митрополит-архиєпископ Мирослав Любачівський, Владики Ярослав Габро й Василь Лостен. Від Мунгальської Митрополії (закарпатців) Митрополит-архиєпископ Степан Кочіщко, Владики Михайло Дудик, Еміль Михалик і Тома Долинай. Від архиепархії мелхітів — Архиєпископ Йосиф Тавіл, а від епархії маронітів — Владика Франціс Заєк (Заік).

Предметом нарад були наступні справи: 1. Відношення Церков східніх обрядів до Римо-Католицької Церкви у ЗСА; 2. Участь Єпископату у крайовій Конференції та оборона прав Церков східніх обрядів згідно з рішенням Собору Ватиканського Другого про рівноправність обрядів; 3. Справа посилення катехизації дітей і старших; 4. Видавання книжок і релігійної літератури.

Вірних у Східніх Католицьких Церквах на терені ЗСА є коло 1.000.000. Є різні обряди в Універсальній Католицькій Церкві з питомою собі традицією, літургією, духовістю і церковним устроєм. У Східніх Церквах відмінний стиль життя, що має окремі Богослуження, церковну дисципліну, аскетизм, містицизм і теологічний вислів. Всі обряди рівні у своїй гідності, що Ватиканський Собор Другий виразно заявив і підкреслив.

Всі Східні Церкви, що є в злуці з Наслідником св. Апостола Петра, незалежно від їх величини, мають зберігати й розвивати всі свої традиції. Зокрема важливі постанови Собору в справі хрищення й миропомазання дітей, батьки яких або батько є східнього обряду; це саме стосується першого св. причастя, а також маслосвяття й похорону. Зокрема не рекомендується зміни обряду. В часі екуменізму має скріплюватися братня любов у єднанні з Християнським Сходом у великій католицькій родині. Східнім Церквам належить помагати у їх виконуванні того завдання, яке їм призначило Боже Провидіння. Цим способом збільшується багатство Христової Церкви у різнородності обрядів, які репрезентують і збільшують скарби віри й любови Бога та ближнього.

З огляду на те, що інколи на терені ЗСА не завжди цілком зрозумілі або примінювані постанови Собору про Східні Церкви, зокрема коли йдеться про шлюби мішаних дітей, про хрищення, миропомазання чи похорони, а лиш деякі латинські дієцезії видали відповідні вказівки своїм священикам в дусі постанов Собору, Єпископат Католицьких Східніх Церков на цьому терені відбув наради, щоб з'ясувати всі ці справи Крайової Конференції та стати в обороні прав Східніх Католицьких Церков згідно з рішенням Собору.

Спільні наради Єпископату відбуваються кожного року у останній вівторок лютого, щоб обговорити відношення до латинських дієцезій, а також актуальні справи Східніх Католицьких Церков.

ВЕНС ПРИЙМАЄ НА СЕБЕ ВИНУ ЗА АНТИІЗРАЇЛЬСЬКУ РЕЗОЛЮЦІЮ В ОН

Вашінгтон. — Державний секретар ЗСА Сайрус Венс, в атмосфері скептицизму і розчарування, які витворились у зв'язку з антиізраїльською резолюцією в Об'єднаних Націях, за якою, між іншим, голосували також З'єднані Стейти Америки, взяв на себе вину і признався до „помилки", яка трапилась у зв'язку із злою інтерпретацією зарядження Уряду пересланого амбасаді ЗСА до ОН.

Окрему заяву у тій справі склав був раніше сам президент Джіммі Картер, який, після короткої розмови з амбасадором ЗСА до ОН Генрі Мек Доналдом заявив кореспондентам, що американський голос за резолюцію можна сміливо вважати помилкою, яка трапилася тому, що зарядження Білого Дому зле зрозуміли в амбасаді ЗСА. Після того, як в Білому Домі зрозуміли, що голосування за протиізраїльською резолюцією може принести непередбачені шкоди для американської закордонної політики і дуже пошкодити передвиборчій кампанії президента Картера, Білий Дім намагався всякими способами злагіднити таке потягнення ЗСА. Крім того численні жидівсько-американські організації, а також ізраїльський уряд розглядали цю справу на своїх нарадах і винесли відповідні резолюції і домагання. Наприклад, представники жидівсько — американського конгресу, зустрінувшись у Білому Домі з Збігнєвом Бжезінським, дорадником Картера у справах крайової безпеки, Сайрусом Венсом і багатьма іншими урядовими особами, вимагали відкликання американського голосу і засудження самої резолюції, яка значно підриває престиж Ізраїлю в світі.

Окрему акцію проти такої резолюції повели поодинокі сенатори і конгресмени. Сенатори Френк Чирч і Генрі Джексон, наприклад, заявили, що переповнення Білого Дому не є вистачальним і вимагали опублікування зарядження Уряду даного для амбасадора Мек Доналда. Також нюйоркський сенатор Даніель П. Мойнігєн засудив потягнення Уряду і вимагав докладнішого вияснення, бо, мовляв, з приводу цієї резолюції в країні відчувається незадоволення потягненням Адміністрації.

У АФГАНІСТАНІ ПОВСТАНЦІ ПОТЕРПІЛИ ПОРАЗКУ

Равальпінді, Пакістан. — Переважаючі совєтські війська і афганські льояльісти завдали поважну поразку повстанцям у провінції Кунар біля Пакістану, — твердять речники повстанців у Пакістані.

В офензиві на провінцію Кунар взяла участь ціла дивізія совєтського війська, підсилена 200 танками і 50 гелікоптерами, а її попередило кількаденне бомбардування далекосяжною артилерією і джетовими літаками. Офензива почалась у перших днях весни, коли нові сніги почали спливати ріками у долину Кунар, уможливлюючи доступ совєтських і афганських військ до іранських селищ і скупчень повстанців.

„У долині Кунар не залишився ніхто, крім совєтських і афганських вояків", — заявив речник повстанців. „Багато селян, в тому числі жінки і діти, згинуло, а інші подались у гори, або втекли до сусіднього Пакістану". Деякі речники повстанських фракцій твердять, що совєтські війська вживають газ, який спричинює параліч нервової системи. Повстанці уважають, що очистивши долину Кунар, совєтські і афганські війська поведуть чергову офензиву на провінцію Нуристан, щоб в цей спосіб відтяти повстанців від Пакістану.

У міжчасі п'ять повстанських угрупувань об'єднались в Ісламський Союз за Звільнення Афганістану, створивши координаційну раду, яка негайно звернулася за допомогою до інших країн, заявляючи при тому, що новостворений союз не погодиться на будь-яку розв'язку кризової ситуації в Афганістані без участи його представників. До союзу відмовилась приступити чисельно найбільша фракція „Гізбе Ісламі", якій не запевнено більшости в координаційній раді.

Совєтське пресове агентство ТАСС подало до відома, що в Кабулі влада звільнила з ув'язнення 240 осіб, яких придержано під час штрайку і заворушень минулого тижня. Агентство повідомило, що серед звільнених осіб є 130 дітей, яких до заворушень „втягнули терористи" і їх повернено родичам. Західні кореспонденти й очевидці твердять, що у минулотижневих заворушеннях в Кабулі згинуло понад 2,000 осіб, в тому числі багато жінок і дітей, тіла яких лежали на вулицях міста впродовж кількох днів.

А. САХАРОВА НЕ ДОПУСКАЮТЬ НА СЕСІЮ АКАДЕМІЇ НАУК СССР

Москва. — Згідно з вимінною телеграм поміж академіком-дисидентом Андреєм Сахаровим і Академією Наук СССР, що їх його тещі Руфі Боннер вдалось передати західнім кореспондентам не зважаючи на заборону московської прокуратури, управління совєтської академії не допустило Сахарова на сесію генеральної асамблеї, яка почалась тут у вівторок, 4-го березня.

Д-р Сахаров є членом академії з 1953 року, хоча після його насильного вигнання з Москви до міста Горький президія академії засудила Сахарова за його критику совєтського уряду за інвазію на Афганістан. Деякі джерела навіть здогадувались, що Сахарова позбавлять членства в совєтській академії наук, зокрема після того, як канцелярія академії перестала пересилати йому листи, які приходили на адресу академії. На безпосередній запит західніх кореспондентів академік Євген Табакєв відповів, що справа позбавлення членства Сахарова в академії „не є на порядку нарад" теперішньої сесії.

Д-р Сахаров, у телеграмі до президента академії Анатолія Александрова з 12-го лютого ц.р., звернувся з проханням, щоб запрошення на сесію було вислане на його адресу в Горькому. У відповідь на це прохання президія академії повідомила, що „з уваги на те, що Ви не будете в Москві під час сесії генеральної асамблеї, Вас звільняється з обов'язку взяти в ній участь".

У вівторок, 4-го березня, поліційна сторожа не допустила до помешкання Руфи Боннер західніх кореспондентів, які прибули туди на її виклик у справі передачі виміни телеграм. Раніше два урядовці московської прокуратури заявили Р. Боннер, що будь-які зустрічі в її помешканні із західніми кореспондентами уважатимуться кримінальним злочином. Всетаки їй вдалось передати копії телеграм кореспондентам.

Минулого тижня, після фізичного побиття дружини Сахарова Єлени Боннер у приміщеннях поліційної станції у Горькому, Сахаров заявив, що з уваги на відношення до нього і його рідні органів КГБ він волів би виїхати на Захід. Це вперше цей науковець-дисидент висловив таке бажання за час його активности у правозахисному русі.

Президент Джорджтавнського університету засудив передвиборчі ходи Кеннеді

Вашінгтон. — Отець Тімотеї Гіли, президент Джорджтавнського університету виявив, що прихильники сенатора Кеннеді і його працівники з передвиборчої кампанії заповнили велику залю на кемпусі університету, де відбулася січнева знаменна промова сенатора, яку так оваційно оплескували присутні, і яка мала на меті піднести вгору занепадаючу кампанію Кеннеді після перших поразок в передвиборах.

Отець Гіли сказав друзям, — подає відомий журнал „Нюзвік" з 10-го березня, — що службові передвиборчої кампанії Кеннеді посадили в залі принаймні дві сотні молодих працівників сенатора перше ніж будь-який джорджтавнський студент чи студентка мали змогу прийти до залі, так що за цими працівниками та пресою для дійсних студентів цього університету, — для яких, начебто, промовляв сенатор, — лишилося тільки 75 чи 100 місць.

„Кілька сотень студентів, які хотіли бути на доповіді, на ній не були, — каже зажурений Гіли, — ці студенти з підбадьорюючими окликами, що ви їх чули, були виборчими працівниками Кеннеді". Насправді університетське опитування студентів шкільною газетою виявляє, що Картер є дуже попереду у виборі на номінацію на президента Америки серед джорджтавнських демократів-студентів.

Роберт Муґабе формує новий уряд Родезії-Зімбабве

Салсбури. — Відразу по блискучій перемозі у перших вільних виборах у цій африканській країні, в якій досі правив уряд білої меншости, а чорні протягом семи років вели протиурядову війну, переможець Роберт Мугабе, лідер повстанців і, за його власним окресленням — марксист, приступив у вівторок 4-го березня до формування нового уряду, можливо — на широкій базі, та негайно запевнив білих мешканців країни, що їхні побоювання за приватну власність, якісь „кари" за минуле їм зовсім не загрожують.

За кілька годин по проголошенні його перемоги у виборах, що становить 57 місць з вісімдесяти, зарезервованих для чорних парляментаристів (20 затримують за собою білі) в сточленній Асамблеї, Мугабе поїхав на зустріч з британським колоніяльним губернатором лордом Соамсом для отримання офіційного доручення від губернатора творити уряд і очолити його як прем'єр. Цей уряд поведе країну до повної незалежности конституційним шляхом. Назвою її буде Зімбабве.

По 90-хвилинній мітінгу з лордом Соамсом Мугабе мав пресову конференцію, на якій звернувся з закликом до всіх мешканців країни, і чорних і білих, поховати всі непорозуміння, що привели до семилітньої війни і 25 тисяч жертв убитими, і будувати спільно „національний фронт" — за його висловом, в який буде влучено і його ривала у виборах Йошуа Нкомо, також лідера повстанців під час семилітньої війни, і правдоподібно деяких білих представників.

Юрій Турченко з Юнеско „вибрав волю" з дружиною Алою Співак

Париж (С. Наумович). — „Фіґаро" з 14-го лютого присвятив цілу другу сторінку на інтерв'ю свого журналіста Філіппа де Босе з українцем Юрієм Турченком. Розповідь цього високопоставленого партійця настільки цікава, що переказуємо його з небагатьома скороченнями. Стаття зветься „Високий функціонер совєтський вибрав волю у Парижі" з підтитулами: Звинувачення в українському націоналізмі; Моральні переслідування; Блискуча військова кар'єра; Член Академії мистецтв; Відмова виїзду закордон; Справа Михайлова; Що чекало функціонера після його повороту; І врешті під підзаголовком „Довгий шлях Юрія Турченка" читаємо м.ін:

„Подаємо, у нашій виключності, розповідь пригод українця Юрія Турченка, який зі своєю дружиною попросив азилю в нашій країні: — „Ми обидвоє з жінкою — совєтські громадяни. Я українець і міжнародний функціонер. Народився 7-го листопада 1923 у Полтаві; дружина, за дівочим прізвищем Співак, народжена 17-го травня 1930 у Києві... Наше рішення свідоме у наслідок переслідувань з боку совєтської влади і неможливости творчо працювати. Я інтелектуал, прив'язаний до нашої української культурної спадщини, але я не ,націоналіст' у совєтському негативному розумінні цього слова. Я шаную кожну національність і реагую проти брутальних метод, уживаних у СССР, щоб русифікувати етнічні меншості, щораз-то більше позбавлені своєї специфіки..."

А далі Ф. де Босе пише від себе: „Турченко належав до української делегації СССР у Юнеско, бо Україна й Білорусь — це дві зфедеровані республіки і ніби незалежні... Його зв'язок з амбасадою обмежувався до складення його місячної пенсії з Юнеско (18,000 франків), а діставав з того тільки на життя 5,547 фр. Вони з дружиною мешкали на вул. Університетській ч. 215, брали участь у парадах в амбасаді. Обидвоє члени компартії, він від 1954, вона від 1958.

Проте їхні парткитки та національні (українські) паспорти, дипломи і т.д. мусіли залишити при виїзді... Він син професора хемії Київського університету, померлого тому два роки. Мати — лікарка тепер на пенсії. Турченко народився у Полтаві в Україні, на захід від Харкова — там, де Петро І боровся зі шведським королем Карлом XII... У Київському університеті Турченко дістав диплом з філології, оборонивши тезу про мистецькі напрями Київської школи, — став доктором 1965 році. (Докторів мистецтв є тільки п'ять у цілому СССР)... Далі продовження)

(Закінчення на стор. 3)

У Кемберленд коледжі відбудеться Український День

Вайнленд, Н. Дж. (І.К.). — Український День у Кумберленд коледжі відбудеться в суботу 15-го березня від полудня до 5-ої години вечора в ідальні коледжу, в залі і в коридорах побіч. Український День розпічнеться опівдні подаванням страв до столу і рівночасним продажем харчів додому в ідальні коледжу. На залі й у коридорі розміститься виставка українського народного ужиткового мистецтва: вишивка, різьба, кераміка, писанка. Будуть виставлені також часописи і книжки. Багато з цих предметів можна буде набути. Невід'ємною частиною виставки буде показ писання писанок. Потім виступить танцювальна група „Чайка" і мішаний хор української громади.

У підготові Українського Дня бере участь ціла громада південного Ню Джерзі, а координують всю активність чотири різні комітети: харчовий, виставковий, пресово-інформаційний та виставовий.

Ціллю цього Українського Дня є познайомлення наших сусідів — не-українців з усіма виявами українських культурних надбань від страв і ужиткового народного мистецтва до книжки, часопису, пісні й інших духових виявів українського життя.

Все, що творить поняття культури і традиції української родини, береться до уваги у цьому дні, що особливо важливе під сучасну пору, коли багато одиниць, родин та етнічних груп шукають свого національного коріння-походження. Український день у цьому коледжі Вайнленду дасть також нагоду українській молоді і родинам, особливо т. зв. мішаним, пізнати культурні надбання свого народу, якщо з якихнебудь причин вони про це достатньо не довідалися раніше.

Про точніші інформації кликати: (609) 691-4497 кожного дня після сьомої години вечора. Місце розташування коледжу: Cumberland County College, Dr. Cunningham Bldg. South Orchard Road and Sherman Avenue, Vineland, New Jersey.

Головні дороги, що доведуть до коледжу, це 47 і 55.

Українські політичні партії — курс на Філії УКУ

Філядельфія, Па. (УКУ). — У вівторок 4-го березня розпочався тут на Філії УКУ весняний семестр 1980 року. Цього ж дня відбувся інавгураційний виклад, що його виголосив мгр Роман Ільницький, один з керівників слов'янського відділу Нюйоркської Центральної міської бібліотеки. У курсі взяли участь не тільки науковці-знавці української політичної проблематики, але і політичні та громадські діячі. Реєстраційна оплата курсу на цілий семестр тільки 15.00 дол. Курс „Українські політичні партії на еміграції" — це спроба дирекції

(Закінчення на стор. 4)

Стипендія імени сл. п. проф. д-ра Костя Кисілевського

Мейплвуд, Н. Дж. — У 90-ту річницю із дня народження і 5-ту річницю смерти видатного педагога, мовознавця, автора низки шкільних підручників з української мови і дидактичних праць та одного із основоположників шкіл українознавства в ЗСА проф. д-ра Костя Кисілевського родина в його пам'ять, у порозумінні з Фундацією Українського Вільного Університету, проголошує чергову стипендію, започатковану в 1977 році, на Педагогічний Курс УВУ, який відбуватиметься від 28-го липня до 22-го серпня ц.р. у Мюнхені, Німеччина.

Зголошення, враз із життєписом і зобов'язанням вчити в будь-якій українській школі та порученням від неї, просимо надсилати до 31-го березня ц.р. на таку адресу: Ukrainian Free University Foundation, Scholarship Committee, P.O.Box 455, New City, N.Y. 10956.

Сл.п. проф. д-р Кость Кисілевський

Колишні учні сл. п. проф. Костя Кисілевського, які хотіли б доповнювати цей фонд можуть висилати пожертви на подану вище адресу.

Ближчі інформації про Педагогічний Курс УВУ можна одержати в: Alexandra Tkacz, 84 Mid land Blvd. Maplewood, N.J. 07040; Телефон (201) 763-6057.

Америка намагається сповільнити розвиток атомової бомби в Пакістані

Вашінгтон. — Хоча Америка бажає розбудувати воєнні оборонні сили Пакістану, щоб він став буфером проти совєтської військової присутности в сусідньому Афганістані, все ж вона хоче сповільнити розвиток Пакістану, як атомової потуги, що неухильно станеться, коли Пакістан врешті зробить свою власну атомову бомбу, над якою він деякого часу наполегливо працює.

Деякі експерти висловлюють побоювання з такої політики ЗСА в Пакістані, бо уважають, що Пакістан врешті-решт відмовиться прийняти американську допомогу взагалі. Без цих перешкод з боку Америки, — пише „Нюзвік" з 10-го березня, — Пакістан вже за два-три роки зможе випробувати свою першу атомову бомбу; але спочатку йому потрібно випродукувати конечний для бомби „збагачений уран".

Цей уран має Західня Европа, і ось ЗСА натискають на ці індустріяльні країни Заходу, щоб не постачали Пакістанові ні приладь ні уранової руди для того. З огляду на ці „провоління" з боку Америки, Пакістан „зможе приєднатися до нуклеарного клюбу держав щойно за три-п'ять років", — пише цей журнал.

Клівлендський журнал подає список впливових українців

Клівленд, Огайо. — Журнал „Клівленд Магазин" пише про осіб „меншинного" етнічного походження, які впливають на життя більшого чи меншого засягу в ЗСА: чи то братських союзів і груп, чи громадських організацій, народних домів, часописів, політичних клюбів і партій, музичних гуртів, культурницьких товариств, а навіть церков. Серед перелічених „меншин" в статті подається: хорватську, чехо-словацьку, мадярську, литовську, польську, румунську, сербську, словацьку, словенську і українську групи. Як бачимо, до таких „етніків" вже не зараховує цей журнал таких великих і дуже впливових груп в Америці, як жидівська, італійська чи еспанська, нема тут мови і про кольорових.

Отже, — це спроба подати „етніків" з країн — сателітів СССР, тобто з Східньої Европи, з додатком югославів. Ця листа складена з врахуванням таких моментів: етніки, невідомі в

(Закінчення на стор. 4)

Східньоевропейські країни просять Америку не стосувати супроти них торговельних санкцій

Вашінгтон. — Країни Варшавського Пакту дуже стурбовані можливістю поширення американського ембарго проти совєтів і на їхні країни. Лідери Східнього блоку, особливо в Польщі і Мадярщині, кажуть американським дипломатам, що вони не схвалюють авантюри СССР в Афганістані і сподіваються, що Захід не каратиме і їх за неї.

Офіційні представники з Вашінгтону почули це прохання і будуть намагатися не піддати совєтські сателітні країни також ембаргові. Але Америка, — пише журнал „Нюзвік" з 10-го березня, — уважно слідкуватиме за експортами зерна до цих країн, щоб мати певність, що великі закупи зерна, наприклад, Польщею не опинилися іншими дорогами в Совєтському Союзі.

Виставки Мистців-Неконформістів з України відбудуться в Клівленді, Вашінгтоні і Філядельфії

Ню Йорк (Виставковий Комітет). — Тут закінчилася на початку березня тритижнева Пересувна Виставка Мистців-Неконформістів з України. Виставка відбувалася при великому заінтересованні відвідувачів у Галерії ОМУА. Тепер Виставковий Комітет пересуває цю Виставку мистців-неконформістів до трьох міст Америки: Клівленду, Вашінгтону і Філядельфії.

Дні відбуття виставок: Клівленд — від 7-го до 9-го березня в приміщенні Св. Йосафата (Астродом), відкриття о 7-ій вечора з зустріччю з двома мистцями з України — Антоном Солоухою та Володимиром Стрельниковим і з висвітленням прозірок з творів, які не експонуються на виставці; Вашінгтон — один день 11-го березня, початок о 7-ій год. вечора в приміщенні Св. Софії (2615 30 NW), з тією програмою, що і в Клівленді; Філядельфія — також один день, 12-го березня, в Менор Джуніор коледжі о 7-ій год. вечора. Тут також відбуватиметься і зустріч з мистцями і показ прозірок.

Виставковий комітет Пересувної Виставки Мистців-неконформістів з України запрошує всіх громадян відвідати виставку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поділ світу: спокій і заколот

Сучасний демократичний світ ділять звичайно на країни вільні, комуністичні і „невтральні". Як на глум офіційним головою тих „невтральних", що становлять „третій світ", є найбільший прислужник і виконавець волі Москви, на 100 відсотків від неї залежний, кубинський диктатор Фідель Кастро. Поділу світу за географією, расою чи етнічним принципом не роблять, бож Японія є далекосхідньою азійською країною з мешканцями жовтої раси, а належить до табору вільних та економічно, технічно й культурно високорозвинених країн. Коли ж придивлятися нинішньому світові, нинішнім відносинам у широкому світі, то вдаряє в очі контраст між ладом і спокоєм в одній частині світу та неладом і хаосом у другій частині, ми бачимо країни з тривкою владою і такі, що в них безперервний заколот, взагалі піддає під сумнів, хто там стоїть при владі.

У вільних країнах не все в ідеальному порядку. Надмірна воля межує із сваволею, надмірний добробут створює тип закоханих у вигодах батьків і дітей, вигідництво з черги породжує заник ідеалізму, опортунізм, нехіть до будь-якої пожертви в користь батьківщини. Знаємо, що вільний західній світ став сліпий й глухий на загрозу від російсько-большевицького агресивного імперіялізму, бо центром уваги західнього світу стала потреба торгуватися і заробляти, хоч би з дияволом. Знаємо також, що повна свобода — наприклад, слова і друку — сприяє також, демагогії і ширенню приманливих для загалу суспільства гасел самогубного пацифізму під гарною вивіскою „вічного миру". Знаємо також, що вільні високорозвинені країни, привиклі до високого життєвого стандарту, раз-у-раз поринають в економічні кризи, інфляцію, рецесію чи навіть господарську депресію, викувавши прерізні теорії і доктрини з ділянки економічної мудрости, які, проте, у життєвій практиці не складають іспиту. І внутрішній спокій теж не ідеальний, бо годі ідеальним спокоєм назвати відносини, в яких кілька тисяч студентів можуть демонструвати проти немилих їм постанов власного уряду і своє невдоволення демонструвати паленням національно-державного прапору!

Але при всіх тих недоліках сучасної демократії — країни з демократичним устроєм таки мають тривку владу. Вони таки мають своїх леґальних, народом обраних лідерів і ніхто у світі не може сумніватися, що в такій то демократичній країні існує така-то державна верхівка. Нарід не завжди робить добрий вибір — інколи робить трагічну помилку з трагічними для себе, народу, наслідками. Адже Адольф Гітлер став канцлером Німеччини леґально, коли його Націонал-Соціялістична партія виграла парляментарні вибори і коли пост канцлера передав йому президент німецької Республіки Гінденбурґ з дорученням скласти новий уряд. Так, демократія не є ідеальна і з усіх систем правління система найскладніша і найтрудніша, бо вимагає від широких мас народу патріотизму і дисципліни та від державних керівників — великого розуму і такту. Але це водночас система, яка ґарантує тривкість влади, законну тяглість влади, система, в якій можна помилятися, але й можна корегувати помилки. Демократія висуває на шпиль влади, буває, великі мірноти, але всім тоді відомо, що панування такої мірноти законом обмежене і внедовзі прийде термін, який дає нагоду поставити на місце мірноти людину вищого формату.

За диктатури цього нема. Диктатор приходить до влади здебільша обманницькими засобами, обдуривши суспільство фальшивими обіцянками та просто брехливими гаслами. Пригадаймо, якою пропаґандою користувалися московські большевики у 1917 р.: „мир без анексій і контрибуцій", „пролетарі всіх країн єднайтеся", „війна війні — хай живе мир", „земля безземельним без викупу — всім людям воля" — і так далі і таке подібне. Згаданий Фідель Кастро присягався, що він демократ, — один із найжорстокіших і найбільш кривавих тиранів диктатор африканської Уґанди Іді Амін зробив військовий переворот проти свого попередника президента Уботе під гаслом боротьби проти самовладного й безцеремонного правління того президента. В середньосхідньому Афганістані, який шукав собі союзника в Совєтському Союзі, на протязі несповна двох років настав вже третій з черги комуністичний уряд, при чому два попередні голови держави погинули — і тепер той третій уряд, спираючись на 80,000-ну совєтську окупаційну армію, мусів проголосити у столиці країни Кабулі винятковий стан, бо мусулманські афганці бунтуються проти атеїстичного комунізму і чужинецької окупації. А в сусідньому з Афганістаном Ірані після поверх одного року перемоги ісламської революції проти зненавидженого шаха Рези Паглеві панує все ще такий закол, таке безголов'я, що правильно речник державного департаменту у Вашінґтоні не прикладав надто великого значення останній — знову войовничій, образливій і зневажливій заяві диктаторського Аятолли Хомейні. Мовляв „ми чули вже стільки взаємосуперечливих заяв, що хто може передбачити, що таке почуємо завтра". Бо кожний диктатор керується не так принципами як радше примхами. Він щоразу зміняє своїх прибічників, не визнає критики, не визнає законодавства власної країни ані міжнародного права, бо джерелом законів є він сам, диктатор. І в наслідку, швидше чи пізніше, за такої системи мусить прийти хаос, мусить прийти упадок авторитету влади.

Вчімось на цих наявних переконливих прикладах з широкого світу. Будьмо демократами, не тому, що „так треба", і не тому, що живемо в ЗСА, але тому, що це наймудріша і найсправедливіша система, побудована на принципі „з народу, через нарід, для народу".

Д-р М. Пиріг

АФГАНСЬКА КРИЗА І БРАК СОЛІДАРНОСТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН НАТО

(2)

За повідомленням фірми Маннесманн, це долучується як нове замовлення до подібних умов, заключених 1970 року.

Тут треба згадати, що в 1970 році ця ж сама фірма заключила умову постачання земного газу із Совєтського Союзу — в заміну достави таких самих великих рур (газопроводів); СССР зобов'язався постачати газ від 3 вересня 1973 року, а фірма Маннесманн 1970 року вислала ці рури до Совєтського Союзу.

Точно 3-го вересня 1973 р. вся німецька преса подала, що в німецьких газопроводах пливе земний газ із Західньої України.

Нам українцям не тяжко догадатися, що це наш газ з Долини Дрогобича і Борислава, та що Москва торгує добром з української благородної землі.

Тут пригадується мені зустріч із сьогодня вже покійним німецьким професором д-ром Кохом, колишнім сотником УГА, в половині 1950 років у Мюнхені. Під час Визвольних змагань у травні 1919 року, в великій небезпеці під натиском поляків, ми поділяли спільну долю.

На вищезгаданій зустрічі я поставив проф. Кохові таке питання: тепер Німеччина відіграє у світі велику економічну ролю. Яке теперішнє становище німців до українського питання? Його відповідь була: „У німецькій політиці було все так, як і є сьогодні — велику ролю завжди відігравали керівники німецької індустрії. Вони ніколи не бажали, так і тепер не бажають поділу Росії на малі держави, бо тільки з великою Росією дасться робити добрі бизнеси". Дальше, — сказав професор, — що українська політика після Першої світової війни зробила велику помилку, що пов'язала свою долю із німецькою.

Професор Кох також сказав, що Москва старається вгнати клин між державами НАТО, їх поділити, а головно зневтралізувати-зфінляндизувати Німеччину. Тут не треба пророцтв із старинної грецької Дельфи, бож є очевидним, що Москва промощує дорогу до повторення другого „Рапалльо" пакту між Росією і Німеччиною 17-го квітня 1922 року.

Едвард Галлет Карр, колишній англійський дипломат, професор міжнародної політики в своїй книжці, виданій у 1951 році п. з. „German-Soviet Relations, between two Word Wars" („Німецько-совєтські зв'язки поміж двома світовими війнами") описує політично-економічні зв'язки СССР і Німеччини.

Рапалльо — це зимове, лікувальне, морсько-купелеве місто на італійській Рів'єрі над Левантійським морем, де 16-го квітня 1922 року, тодішній совєтський уряд під проводом Чічеріна і німецький уряд, що його тоді очолював президент Вірт, представник якого — міністер закордонних справ Ратенав заключив договір, який звучав так: відновлення дипломатичних зв'язків, зречення із воєнних відшкодовань; признання Німеччиною большевицького уряду і зречення бойкоту супроти Москви. Найважливішою із цих точок договору — була торговельно-господарська угода, в якій Німеччина признала Совєтському Союзові найкращі, корисні торговельно фаворизовані умови. Це був початок німецько-совєтської співпраці, що й рівночасно означало натиск проти Заходу, який тривав аж до 1933 року. Відтак, 24-го квітня 1926 року, прийшла Берлінська угода, в якій Німеччина і Совєтський Союз зобов'язалися до взаємного політичного порозуміння та задержання невтралітету на випадок воєнних і економічних заворушень. Ця умова тривала п'ять років, але в 1931 році її відновлено — з дуже великою користю для експорту німецької індустрії до Совєтського Союзу.

Ця німецько-совєтська політично-економічна співпраця привела світ до великої катастрофи — Другої світової війни. Україна опинилася поміж двома імперіялістичними країнами — німецьким пангерманським й російсько-большевицьким, між найбільшими диктаторами світу Гітлером і Сталіном. І в той час наша геройська, загальноукраїнська УПА була змушена боротися на два фронти.

До теперішнього хаотично-загрозливого стану і небезпечної політичної конфронтації між країнами НАТО і імперіялістичним СССР в деякій мірі провинилася американська політика. Американці свідомо підтримували т. зв. европейську політику єдности, попираючи Західню Німеччину в підписанні та заключенні договорів-умов з СССР і її сателітами, чим признали в Европі „Status quo", цебто кордони окупованих Совєтським Союзом країн. Німеччина і Америка роками експортували високо-технічні й електронічні знаряддя і комп'ютори, які мають значну стратеґію вартости.

Европейська-господарська спільнота має у їхніх великих будівлях-холодільнях, як вони самі кажуть,

(Закінчення на стор. 4)

Михайло Павлюк

РЕАЛЬНА ЗАГРОЗА ДЛЯ НАФТОВИХ ДЖЕРЕЛ МАЛОЇ АЗІЇ

(3)

Перший крок пляну полягав у тому, щоб захопити святиню секти Сані та розповсюднити поголоски, що напад, ніби організувала Америка. Цим самим це означало підбурити послідовників секти Сані проти Америки. А щоб не виглядало, що це акція Хомейні, кадри для збройного нападу на святиню секти Сані підібрано з послідовників секти Сіа, які переселилися в Савдійську Арабію з Ірану на заробітки. Коли прийшов час масового поломництва до святинь Мекки та Медини, то декілька сотень послідовників секти Сіа, вивінуваних у модерну зброю, в Мецці замордували сторожу й захопили основну мечеть. У Медині сторожа відбила напад. Біля півтора тижня тривала спроба війська Савдійської Арабії звільнити мечеть. У цій баталії було вбито понад 300 мусулман, й у тому числі 40 мусулман з числа прибувших паломників до святині зі секти Сані. Зразу, як тільки стався цей напад, Хомейні подав по радіо, що напад зробили американці й закликав мусулман обох сект почати священну війну проти Америки та спільників Америки, у тому числі й священну війну проти мусулманських держав, спільників ЗСА — Туреччини, Пакистану, Савдійської Арабії, Єгипту, Марокко та Індонезії. Хомейні також закликав руйнувати різні заводи, мовляв, це власність Америки та її спільників. Але Савдійська Арабія подала, що напад був проведений прихильниками секти Сіа, а не Америкою. Напасники одержали совєтського виробу зброю, а теж від сателітів СССР — Лівії та ПівденногоЄмену. Рівнож заплянованo захопити короля Савдійської Арабії та вимагати від нього зменшення видобування нафти, перервати дружні відносини з Америкою та взагалі з державами Західньої Европи. У випадку, якщо б король на це не погодився — передати його до суду. Але король Савдійської Арабії не прибув до Мекки, бо почував себе хворим. З цього всього наглядно, що напад зроблено за плянуваннями Хомейні та совєтських сателітів — Лівії та ПівденногоЄмену. Напад секти Сіа на святиню секти Сані в результаті потягнув за собою катастрофальні наслідки для Хомейні. Він не здобув собі ролі релігійного провідника обох сект, навпаки прихильники секти Сані, число людности якого є 300 мільйонів, були так обурені нападом на їхню святиню послідовниками секти Сіа, що в Іраці пробували зробити напад на святиню секти Сіа. В Савдійській Арабії сотні добровільців зголосилися відрубувати голови напасникам, які потрапили в полон до війська Савдійської Арабії. Хоча в основному населення в Ірані — це послідовники секти Сіа, але там є і послідовники секти Сані. Цим же в південній провінції, що межує з Пакистаном уже були сутички між прихильниками секти Сані й революційною поліцією уряду диктатора Хомейні. Отже, плян СССР під плащиком мусулманської революції сприяти Хомейні в захопленні нафтових джерел Перської затоки та скинення королів та шейхів, зовсім провалився.

Але Хомейні та СССР мають ще інші загарбницькі плянування. І хоча диктатор Хомейні не є загрозою для СССР, а навпаки вповні діє на користь Совєтського Союзу, але СССР продовжує тримати на кордонах з Іраном та Туреччиною 500,000 війська. Хомейні вже почав підготову над цим, щоб збройною силою захопити нафтові джерела Перської затоки. Він почав організувати велику армію і під цим претекстом, що Америка має намір напасти на Іран, вербує добровільців для посилення цілковито підпорядкованій СССР палестинської партизанки. Зрозуміло, що Москва не має наміру вжити свою армію для захоплення нафтових джерел, боїться ж бо конфронтації з Америкою. Але якщо б Хомейні з армією Ірану з приблизно 200-300,000 вояків захопив нафтові джерела, то це б було блискучим досягненням Москви. Очевидно, що розбудова армії Ірану вимагатиме певного протягу часу. Крім того, совєтський сателіт Ірак має армію озброєну Москвою — готовою для військових дій, а в Південному Ємені СССР висадив 16,000 совєтського війська, а крім цього там ще є війська Куби. Отже, нафтовим джерелам Малої Азії загрожують загарбницькі зазіхання Совєтського Союзу. Але ж як зможуть оборонитися країни, на обширах яких — нафтові джерела, коли в них є лише 8 мільйонів населення і мізерна кількість війська. До того ж такі мілітарно сильні держави, прихильники Заходу, як — Єгипет та Ізраїль віддалені від країн з джерелами нафти біля 1,000 миль. Однак впливи Хомейні послабило повстання курдів; дві провінції вимагали автономії, що й привело до кривавих сутичок з революціонерами Хомейні.

(Закінчення на стор. 4)

ЗВЕРНЕННЯ

ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

у тридцятиріччя геройської смерти Головного Командира УПА Романа Шухевича-Тараса Чупринки.

„В гаях, лісах і по карпатських схилах
Хай крок твій тихо, в святості ступа.
В їх тіні волі виростали крила,
Там сплять безсмертні лицарі УПА".

Дан Мур

Шлях визволення поневоленого народу звичайно важкий і довгий та завжди вкритий жертвами майна, крови й життя найкращих його синів і дочок. У боротьбі за визволення кладуть свої голови рядовики й провідники й чим більше є готових вмерти за воскресіння народу, тим більша певність його остаточної перемоги, тим ближчий день його визволення.

Українська історія багата на геройські чини одиниць і цілих з'єднань: чи то битва під Лоєвом, чи битва під Крутами чи жертва Базару чи героїзм бійців і командирів Української Повстанської Армії — УПА, з недавнього нашого минулого, є цього безумовним доказом.

Неначе завершенням героїзму УПА є героїзм і заразом жертва Головного Командира УПА, генерал-хорунжого Романа Шухевича-Тараса Чупринки, який як голова останнього українського уряду на українських землях — Генерального Секретаріяту УГВР, не залишив своїх відповідальних постів, своїх бійців-повстанців та українського народу й загинув смертю українського вояка на полі бою з найбільшим ворогом українського народу — Москвою, як гинули його бійці й командири.

Тридцять років тому, 5-го березня 1950 року в Білогорщі біля Львова загинув смертю хоробрих у бою з московським займанцем генерал Тарас Чупринка — Тур — Лозовський — Роман Шухевич.

Народжений 17-го липня 1907 року в містечку Краковець, Яворівського повіту в Західній Україні, він всю більшу частину свого короткого життя, як юнак і дорослий мужчина, віддав справі визволення українського народу. Вже в гімназійних часах стає він членом УВО та в 1929 році вступає у ряди ОУН. Відвага, розум, відданість справі, рішучість, організаційний і провідницький хист приводять відносно молодого, але незвичайно талановитого юнака на пост бойового референта Крайової Екзекутиви ОУН/КЕ ОУН/.

Як член УВО він у 1926 році бере активну участь у боротьбі за українську школу, а як член ОУН він організує і керує бойовими акціями ОУН проти польських займанців і московських народовбивців-голодоморів. Ані небезпека й труди підпільної роботи на відповідальному пості, ані арешти й запроторення до ославленої Берези Картузької не зломили життєрадісного й товариського в щоденному житті спортсмена, пластуна й вірного друга.

Розуміючи від зарання юнацьких літ вагу військового знання і вишколу для визвольної боротьби українського народу, він шукає цього знання навіть у ворожій армії, а коли не дозволено йому там здобути старшинського вишколу, він шукає за тим знанням всюди, де тільки можна його набути.

На підтвердження важливости військового знання і на його практичне застосування не треба було довго ждати. Коли становилася незалежність Карпатської України, Роман Шухевич уже в грудні 1938 року з'являється в Хусті в Штабі Карпатської Січі та як чотар займає пост старшини окремих доручень.

Трагедія Карпатської України й окупація Західньо-українських земель большевицькою Москвою осінню 1939 року, ще більше переконали Романа Шухевича в потребі готовити українську збройну силу. З цілою енерґією ентузіяста військового діла, Роман Шухевич віддається справі організації і вишколу українських старшинських кадрів.

Як заступник команданта Українського Леґіону, сотник Шухевич був між тими першими, що ввійшли до звільненого Львова. Спроба сотника Шухевича тримати зброю в українських руках за всяких умов і тільки для боротьби за українську незалежність скінчилася для нього невдачею. Прийшло інтернування за німецькими дротами... Опісля в інших умовах, розкритий плян перемаршу з Білорусі на Волинь закінчився арештом усіх старшин куреня. Перевезений до Львова утікає з конвою і як майор Тур вступає до вишкільної Команди УПА. Коли було створено в 1943 році Головне Командування УПА, Роман Шухевич, як полковник Тарас Чупринка стає Головним Командиром УПА.

Україна трого часу стала полем бою двох хижаків-окупантів за володіння над нею. У цей трудний для України час, Головний Командир УПА обрав трудний, але єдино-можливий шлях боротьби на два фронти проти обох ворогів української державности. Рішення іти самим проти обох окупантів створювало для української молодої збройної сили потребу й вимогу шукати опертя виключно

(Закінчення на стор. 4)

Джеральд Форд „приваблює" голоси для евентуального кандидування на президента

Вашінґтон. — Хоч досі не зголосив своєї кандидатури офіційно, щоб повернутися до Білого Дому знову, Джеральд Форд час від часу дає про себе знати то однією, то другою заявою, як видно, міркуючи про можливість таки бути покликаним на кандидата на Республіканській конвенції цього літа. Цей раз Форд надіється на підтримку жидівських виборців, обіцяючи, що при поверненні до президентства він відразу найменує державним секретарем Генрі Кіссінджера, що його він і досі уважає „можливо найліпшим державним секретарем в історії ЗСА".

Володимир Барагура

ДЖЕРЕЛА ШЕВЧЕНКОВОЇ ГЕНІЯЛЬНОСТИ Й ПРОРОЧОСТИ

(3)

Куліш згадує цю подію так: „Такого рівного йому співу я не чув ні в Україні, ні по столицях. Весілля обернулося в національну оперу, „яку люди не скоро чутимуть в Україні", бо й молода гарні співала. Молода рішила дати своє придане в сумі кілька тисяч золотих рублів і дорогоцінності, щоб післати Тараса вчитися співу в Італії, на жаль, арештування Шевченка кілька день по весіллі (1847 р.) не дало цим плянам здійснитися. Свідчення про спів Тараса маємо і з часів його заслання, де він зорганізував солдатський хор, був його диригентом і солістом. Співучістю Шевченка можна пояснити мелодійність його поезій, і факт, що стільки композиторів створили музику на його слова, а деякі його поезії-пісні стали всенародною власністю.

Іншою обдарованістю поета були його сценічно-акторські й режисерські здібності. На засланні Шевченко ставив, режисерував і грав головні ролі в п'єсах та робив до них декорації.

Після однієї п'єси командант форту підполковник Маєвський ґратулював Шевченкові: „Щедро тебе, Тарасе Григоровичу, обдарував Бог. Ти і поет, і маляр, і скульптор, і актор. Шкода, що не дав тобі щастя". Шевченко був неабияким танцюристом і виконавцем народних танків. В оренбурзькій фортеці під час перерви в поставі водевіля Шевченко в національному вбранні відтанцював по-мистецьки гопака зі солдатом, переодягненим за українську дівчину. Захоплені глядачі викликали пару на „біс" і кріпость мало не завалилася від оплесків. Офіцер Новицький записав: „Тарас Шевченко добрий співак, артист і танцюрист".

Після повороту зі заслання Шевченко зорганізував театр для земляків в Петербурзі й написав для нього п'єсу „Назар Стодоля". Вмів Шевченко гарно рецитувати власні твори й писання улюбленого філософа-поета Григорія Сковороди.

Був Шевченко і скульптором. На засланні, мимо царської заборони, деякі людяні коменданти дозволяли йому малювати. Коли ж один раз офіцер зробив донос на Шевченка, комендант зі страху заборонив Тарасові малювати. Тарас знайшов скульптурну глину в околиці кріпости й виліпив декілька скульптур на різні теми, бо ліплення не було йому заборонене.

Глибоко лежала Шевченкові в серці просвіта широких мас народу. Він склав методично „Букваря", яким послуговувалися в недільних школах. Видав його власним коштом і безплатно розповсюднив його. Любив дітей. Був отже виховником, вчителем і просвітянином.

Від наймолодших років цікавила його археологія, тобто матеріяльні пам'ятники минулого. З проф. Іванишевим брав участь у розкопах могил, зокрема важливою була його присутність при розкопах курганів Переп'ят і Переп'ятиха. Приятель Шевченка поляк Кенджицький пише в своїх споминах, що поет вернувся з цієї експедиції дуже пригнічений. На запит, чому він у такому поганому настрої, поет показав приятелеві людський череп. „Цей череп — пише Кенджицький — нічого мені не сказав. Він такий самий, як і інші". Але цей череп багато сказав Шевченкові. Це свідок давньої історії України, що розігралася на неозорих українських степах.

Уже в ранньому дитинстві Тарасика цікавили степові могили-кургани і він не раз бігав у степ шукати не лише стовпів, що небо підпирають, але й піднімався на могилу та роздумував над тим, що в ній скривається. Відповідь дістав швидко. Коли раз їхав з батьком чумакувати, на їхню мажу присівся немолодий уже селянин. Він показував рукою на степ і розповідав, що російський уряд заселює степ чужинцями-колоністами. „А де наші, де козаки?" — спитав Тарас. „Ось тут, у льохах — відповів селянин, показуючи на могилу. З того часу могили, „свідки слави, минувшини", були для Шевченка одночасно символом воскресіння волі України, яка скривається в могильних і курганних льохах.

Врешті не можемо втратити з ока національно-політичної й державницької та культурно-соціяльної ролі Шевченка, як ідеолога Кирило-методіївського Братства, яке йшло разом із тодішними визвольними рухами „Молодої Европи", і яке ставило собі ціллю самостійність України в конфедерації з усіми слов'янськими народами. За ці ідеї, які конкретно оформив Микола Костомарів у „Книзі битія українського народу" і за цю діяльність Шевченко був арештований і засланий.

Знання кількох мов, у тому і французької, начитаність, ознайомлення з українською проблематикою на підставі літописів Самовидця, Полетики, Величка, Граб'янки та історичних і історіософічних праць Костомарова, Куліша, Марковича, знайомство з передовими діячами польського культурно-мистецького й визвольного руху, наочне спостерігання акції польських повстанців на вулицях Варшави в 1830 р. — все те причинилося до зформування Шевченкового світогляду, політичної думки й скристалізування національно-державницького ідеалу.

Усі згадані обдарованості Шевченка не стояли відокремлено, але взаємно сплітались й органічно зросталися в духовості й інтелекті поета в одну нерозривну цілість, яка в наслідку проявилася у двох його найбільших талантах — малярстві й передусім у поетичній творчості, яка поставила його на пророчий шлях і зробила його генієм.

По освіті й професії Шевченко мистець-маляр. Він закінчив із срібною медалею Академію Мистецтв у Петербурзі. Після повороту з заслання Шевченко поселився в будівлі Академії, де отримав мешкальну кімнату й робітню. У 1860 р. на врочистому зібранні Академії під звуки літавр і сурем Шевченка іменували „академіком".

(Продовження буде)

Святослав і Ніна Караванські у Філядельфії

Філядельфія. (В-УККА). — Згідно з узгідненим з Централею УККА пляном відвідин — Святослава і Ніни Караванських в українських громадах, недавно прибулі українські політичні в'язні з сов єтської імпе - рії відвідали Філядельфію в суботу й неділю, 9-го й 10-го лютого. Крім багатолюдної зустрічі українського громадянства з Караванськими, влаштовано відвідини Караванських в українських церквах і різних товариствах Філядельфії.

Першу візиту в Філядельфії склали Караванські установам, де родилася декляра ція самостійности Америки, Дім Незалежности та Дзвін Свободи. При обміні думок у цій справі Святослав Караванський виявив не абияке обізнання з американськими історичними подіями, що привели до проголошення самостійности Америки.

Відвідини Українського Католицького Митрополичого Собору Непорочного Зачаття при Франклін вулиці перевершили всякі сподівання. Велич і краса храму їх полонила. Шкода, що плянована візита у Владики Митрополита Мирослава Любачівського не могла відбутися, бо Владика-Митрополит був у архипастирській візитаційній подорожі до парохій. Зате Караванські схвалили ініціятиву Української Католицької Катедральної Школи провадити цілоденне навчання обидвома мовами — українською та англійською, окремих предметів навчання. Цю двомовність завдячуємо пароховi о. шамбеляновi Робертові Москалеві, який розпочав цю програму в минулому році. Святослав Караванський відтак у своїх промовах підкреслював велику доцільність такої системи для всіх українських цілоденних шкіл.

Бюра СУК „Провидіння" і редакції „Америки" були в суботу й неділю зачинені, але натомість відчинена була редакція тижневика „Шлях", де щиро вітав Караванських мгр Іван Скочиляс. В центрі розмов була доля Української Католицької Церкви на Рідних Землях з одного боку і стан розвитку цієї ж Церкви у вільному світі, а в Америці зокрема, з другого боку. Інтересувалися Караванські відвидинами в Митрополичій Катедрі в жовтні 1979 року Папи Івана Павла II.

Обід відбувся в гостинному домі Володимири й Миколи Кавки, секретаря ЗУАДК-у. Караванські зложили візиту Управі Відділу УККА в його домівці, де вже очікували зібрані члени Управи, в імені яких проф. Стерчо коротко привітав дорогих гостей.

Далі Караванські відвідали домівку Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, де привітала гостей щирими словами ред. Лідія Бурачинська, президентка СФУЖО, в присутності членок СФУЖО.

При чаї і солодкому Караванські довідалися про структуру цієї світової централі організованого українського жіноцтва, про її діяльність, зокрема про виступи на міжнародних конференціях.

Відвідини в бюрах Злученого Українсько Американського Допомогового Комітету, що його очолює д-р Олександер Білик, проходили у загальному обміні думок, у який спосіб найефективніше нести допомогу українським політичним в'язням у Совєтському Союзі, бо тих переслідуваних дуже багато. Святослав Караванський передав Президії ЗУАДК-у список українських родин, які вже зголосили бажання виїхати із СССР. Він наголошував потребу допомогти в першу чергу родинам, які мають багато дітей. Ніна й Святослав Караванські дякували ЗУАДК-ові за полагодження справи оплати коштів їх приїзду до Америки, як і за тимчасову щомісячну допомогу. З другого боку, вони повторили потребу розбудовувати Фонд для Оборони й Допомоги політичним в'язням при ЗУАДК-у; на цей Фонд вони закликають складати пожертви все українське громадянство.

Центральною імпрезою відвідин Караванських тут була їхня зустріч з українським громадянством, що її зорганізував Відділ УККА в суботу 9-го лютого в приміщеннях УСО „Тризуб". Точно в годині 5-ій пополудні увійшли до битком виповненої громадянством залі Святослав і Ніна Караванські, яких при дверях всі спонтанно привітали співом „Многая літа..." і квітами, що про їх подбала мґр Уляна Мазуркевич.

За президіяльним столом сиділи Караванські в оточенні найбільш заслужених і активних громадян Міста Братньої Любови. Після промови Ніни й Святослава Караванських приявні поставили біля двох десятків цікавих запитів, на які доповідачі давали вичерпні і дуже цікаві відповіді. Багато присутніх за браком місць для сидіння мусіли стояти, але вистояли терпеливо аж до 7:30 год., коли проголошено закінчення зустрічі. Ще довго окремі громадяни обмінювалися своїми думками з Караванськими аж до часу відходу Караванських разом з провідними діячами української Філядельфії на вечерю в одному з місцевих ресторанів.

Другий день своїх відвідин у Філядельфії розпочали Святослав і Ніна Караванські з Богом, це ж бо була неділя, де вони в українській православній катедрі св. Володимира молилися. При вході до храму їх привітали хлібом і сіллю члени Парафіяльного Комітету.

Божественну Літургію за здоров'я Ніни і Святослава Караванських і за успіхи в боротьбі проти ворогів українського народу відслужив урочисто настоятель храму св. Володимира о. митрат Степан Біляк, який виголосив також проповідь із спеціяльним зверненням до Караванських. Була це, до речі, Сиропусна Неділя із традиційним парафіяльним обідом, на який запрошено Караванських, професорів П. Стерча й Б. Гнатюка, голову СФУЖО інж. Лідію Бурачинську, проф. д-р Наталію Пазуняк і інших громадських діячів, зокрема подружжя Гевків, які постійно працюють в Комітеті Оборони Прав України й спеціяльно прибули на Службу Божу за Караванських.

В часі парафіяльного обіду, що в ньому взяло участь біля 250 парафіян, ред. Володимир Біляїв поділився з приявними своїми думками про минулу боротьбу Караванських з московсько-комуністичним окупантом України, про їх творчість і діяльність і про їх терпіння.

У своєму слові Ніна Строката-Караванська підкреслила, що оце сьогодні відкрила вона у своєму серці ще одну свободу — свободу вільно молитися! Вона із зворушенням говорила про чудовий спів церковного хору Петра Куриленка, про свої глибокі переживання в часі Святої Літургії та вказала на те, що її чоловік Святослав понад 30 років не мав змоги бути в церкві.

Знову ж Святослав Караванський у своєму слові підкреслив, що надія на Бога в нього завжди була, і при цій нагоді прочитав він свій вірш „Бог є", що його написав він ще в 1968 році, коли довідався був, що його перша збірка творів щасливо продісталася поза кордони совєтської московської імперії. Емоційними зустрічами були вітання Нескорених окремими парохіянами по закінченні парафіяльного обіду. але Караванських чекали інші обов'язки.

Святослав і Ніна Караванські зложили вперше у вільному світі візиту керівним органам Державного Центру УНР у екзилі, прибувши, як і скрізь, у товаристві голови Відділу УККА професора д-ра Петра Стерча та голови Контрольної комісії Відділу УККА проф. д-ра Богдана Гнатюка, в неділю 10-го лютого пополудні до Дому ДЦ УНР у Філядельфії. Відвідувачів привітав ред. Володимир Біляїв, голова Української Національної Ради, в приявності інших діячів ДЦ УНР, і поінформував про все, що стосується органів ДЦ УНР. Наголосивши леґітимність ДЦ УНР, вказав він також на існуючі різниці поглядів політичних угрупувань відносно сучасного складу та діяльности ДЦ УНР і з цього приводу висловив він жаль, що на еміґрації нема повної консолідації всіх самостійницьких і соборницьких сил народу. Караванські сказали відкрито, що чимало доведеться їм ще прочитати, щоб запізнатися з усіми нюансами Українських Визвольних Змагань з 1917-1921 рр. на рідних землях і опісля поза межами комуно-московського тоталітаризму. Ані в тюрмі, ані на засланні не було змоги запізнатися навіть з головнішими фактами цієї боротьби документально, хіба з оповідань.

Останньою зупинкою в цьому довгому ланцюзі відвідин Караванських у Філядельфії була їх участь у авторському вечорі д-р Віри Вовк із Бразилії, що його влаштувала Окружна Управа СУА. Святославові та Ніні Караванським доводилося навіть на цьому авторському вечорі Віри Вовк відповідати на запити, що були принагідно скеровані до них.

Оповиті великою теплотою, що нею всі приймали у Філядельфії Ніну та Святослава Караванських, повертали Нескорені в супроводі своїх дводенних супутників на залізничну станцію щоб їхати додому в напрямі до Балтімор, Мериленд. Взаємне почуття цієї ж теплоти залишили Караванські в серцях усіх українців Філядельфії, які мали приємність з ними зустрітися, в переконанні, що у скорому часі буде знову нагода бути разом з ними при конкретній роботі в боротьбі за привернення вольностей і прав українському народові — вольностей, що були проголошені Актами 22-го січня 1918 і 1919 років, як це на прощання бажав Караванським у заключному слові зустрічі голова Відділу УККА професор Стерчо.

Юрій Турченко...

(Закінчення зі стор. 1)

вав в Академії наук, навчав і став спеціялістом українських мистецтв — у Інституті фолкльору й етнографії у Києві.

Він теж власник численних відзначень і медалів: „Я носив 17 титулів", з яких варто занотувати, що був головою Ради музейників України, професором університету у Києві, директором в Академії наук та редактором мистецького журналу, крім інших зайнять... Його амбіція була стати академіком Академії Наук України, як Сахаров був у Москві...

Та ось трапився феномен типово московський — хитрий і брутальний. 1965 року його теза про оборону історичної спадщини дуже не сподобалася властям. Щоб його позбутися з України, йому пропонують їхати до Юнеско. Він відмовляється. Одначе обвинувачення його в націоналізмі посилилося, коли він написав книжку в 1972 році про зв'язки українського мистецтва з закордонним... Цієї книжки не видають, а пропонують написати іншу „колективну", отже контрольовану...

Він не сам — один, багато його товаришів з Академії мистецтв підпадають теж під шикани, хворіють, зникають, вмирають „на серце"... Варто слухати Турченка, як він описує цю форму переслідувань — непомітну, підступну „лагідну", зате таку, що нищить людину. Його самого принижують, кажуть йому писати статтю цілковито протилежну його поглядам — проти канадсько-українського скульптора Молодожанина, натавровуючи його творчість як „завзятонаціоналістичну". Він відмовляється. Тоді пропонують йому підписати таку ж статтю якогось московського писарчука. Він знову відмовляється.

Тоді партійці розділюють свої погляди: одні хотять його знищити на місці, інші воліли б його видалити з України. Йому знову пропонують Юнеско і цим разом він погоджується... Шість років він об'їздить світ із доповідями, іде навіть до Москви, де виголошує на бажання Юнеско свою доповідь англійською мовою. Його за те суворо картають...

У Парижі він живе у золотій клітці а його „справа" має позначку про український націоналізм... Тим часом у Ленінграді ув'язнюють маляра-нонконформіста Михайлова. 55 інтелетуалів — росіян і українців—підписують прохання про звільнення. З московської амбасади у Парижі вимагають від Турченка, щоб він відшифрував усіх українців на цьому проханні. Це мав би бути ординарний донос. Він відмовився ще раз, бо серед них були його друзі й знайомі.

З того часу його доля перерішена. Йому телефонують по ночах, його відвідують „дебелі молодці" з амбасади, що „смердять на віддаль кгб" — це його вислів, — його фотографують на різних місцях у паризьких ґалеріях, у товаристві ізраїльського делеґата до Юнеско...

І врешті він дізнається, що політичний комітет амбасади нараджується в його справі, а один з урядовців по-п'яному шепче йому на вухо, що йому готують „страшну річ"... На запитання, що могло його чекати, Турченко каже: у найкращому випадку — психушка, гірше — тюрма або заслання, та врешті найгірше: як запасного старшину його можуть вислати на фронт до Афганістану..."

На кінець Юрій Турченко й його дружина просять висловити він них подяку французьким властям „за зрозуміння нашої драми". Вони обидвоє володіють чудово французькою мовою. До цієї великої статті прикладена змімка обидвох Турченків під... Ейфельовою вежею у Парижі,а інтерв'ю відбувалося у якійсь віллі на околицях Парижу.

В ОЗОН ПАРКУ ВІДЗНАЧАТЬ 30-ТУ РІЧНИЦЮ ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ ГЕН. РОМАНА ШУХЕВИЧА-ЧУПРИНКИ

Озон Парк, Н. Й. — Тут, у неділю, 9-го березня ц.р., 51-ий Відділ ООЧСУ відзначить 30-ту річницю геройської смерти ген. Романа Шухевича Чупринки.

День відзначувань розпочнеться Панахидою за спокій душі Покійного, після Служби Божої о год. 10-ій ранку. Опісля в год. 3:30 по полудні відбудеться святочна академія з такими точками програми: свято відкриє імпрезовий референт п. Василь Босак; з доповіддю виступить культурно-освітній референт Крайової Управи СУМ-А п. К. Василик; співатиме хор церкви св. Духа в Бруклині під диригентурою п. Лева Рейнеровича; сольові точки виконають п. Лев Рейнарович і п-ні Шайда та Валентина Жила Наливайко; з деклямаціями виступлять сумівки і місцевий хор Бандуристів.

Український тиждень Вінніпеґу закінчено успішним студентським концертом

Вінніпеґ, Ман. (КУК). — В програмі Українського тижня, спонзорованого вінніпеґським Відділом КУК під головуванням О. Сураського, Український Студентський Клюб Манітоби відбув з повним успіхом 3-го лютого, в Концертовій залі століття — концерт сучасної української музики і танцю.

В концерті брали участь молоді студентські ансамблі: хор „Тирса" під диригуванням Вірляни Головки, танцювальний ансамбль СУМК під управою П. Павлишина, танцювальний ансамбль „Орлан" за хореографією д-ра Т. Бабуха — всі з Вінніпеґу, і вокально-інструментальний ансамбль „Веселка" з Монтреалю.

Крім того виступили солісти: дует-Орися Костюк і Лев Ґущак, солістка танку Леся Ріхлівська, і нова зірка Вінніпеґу — співачка модерного стилю Леся Кохан-Будик. Увертюру власної композиції й акомпаньямент до всіх виступів виконав Тед Комар з його оркестрою, а обов'язки конферансьє сповняв відомий Ярослав Семчишин.

Поруч з традиційним гопаком у виконанні ансамблю „Орлан", всі інші точки виконано у модерній стилізації танців і музичних виступів, аранжованих виключно нашими молодими талантами, що англомовні критики підкреслили заголовками: „Блискучий концерт української молоді" і „Українська молодь Канади зберігає живою свою культуру".

В програмі Українського тижня Вінніпеґу включено: Свято Державности з доповіддю проф. Івана Лисяка-Рудницького з Едмонтону, відзначення 75-річчя Української Книжки з виставкою українських перводруків, у Міській бібліотеці із доповіддю д-ра М. Марунчака, та бенкет Українського тижня, на якому головну промову виголосила дост.

Норма Прайс, манітобський міністер у справах культури. Бенкетом провадив д-р Л. Меловський, а привіти виголосили: д-р Ч. Яр. Кальба від централі КУК, А. Бейрос — голова

фолклорами і мейор Вінніпеґу В. Норі. На бенкеті вибрано кралею павільйону Київ на рік 1980 студентку Марусю Шпитковську

Українська традиція в практиці

Надворі було зимно. Під ногами скрипів перший сніг. На залі парафії Благовіщення у Фреш Медовс було тепло-приємно. То теплим було проміння, яке відбивалося від усміхнених личок діточок, що зібралися відсвяткувати цього року, як і попередніх років, свято св. о. Миколая.

Коло сцени метушилися діти в чудових строях. Вони за пару хвилин розпічнуть свою Різдвяну програму — сценку в двох діях — „Оповідання Пастушків". Між дітьми йшла розмова. Хвалився Лесь: „Я добре знаю свою ролю". „А я також", — сказала усе усміхнена Маруся. „Чи мій тюрбан стоїть просто?" — запитався Івасик. І так розмова між дітьми проходила.

Заля стала заповнюватися. На залі можна було бачити між своїми парафіянами о. монсеньйора Емілія Монастирського, пароха цієї працьовитої парафії.

Нарешті уже 4-та година. Хор дітей під проводом диригента Леоніда Ґардера почав гарно колядувати. Колядували „В полі, в полі", „На небі зірка", „Дивная новина", „Нова радість стала" та інші. На сцені діти розпочали свій виступ. Вистава проходила добре. Люди не шкодували своїх оплесків. Хтось спитав: „А хто так гарно прибрав сцену? Ясла виглядають немов правдиві?" „Хто ж інакше, як не наш Ігор Ядлицький".

Нарешті запанувала тиша. На сцену входить св. о. Миколай з Янголиками. св. о. Миколай чудово промовляє. У своїй розмові згадує наш рідний край... Наші чудові звичаї, нашу рідню, що буде святкувати свято на нашій рідній, святій землі. Каже діточкам, щоб усе те пам'ятали, щоб ніколи не забували своєї рідної мови.

На сцені так багато дарунків, св. о. Миколай викликує дітей. По короткій розмові з деякими дітьми дає даруночки кожній дитині. Ах, скільки то утіхи! Маленька Ляриса, що сама виглядає, неначе ляля, обнімає свій скарб — велику ляльку. Михась не може надивитися на своє блискуче маленьке авто. Наталочка розпаковує свою забавочку. Маленький Стефко тримає свого астронавта. Славчик оглядає книжечку-казки Івана Франка. І так проходить час. Останній дарунок, і св. о. Миколай відходить.

Ролю св. о. Миколая відіграв уміло Богдан Мельник, учитель української мови при парафіяльній вечірній школі.

І так закінчився вечір у честь св. о. Миколая — лишень на довший час в дітей і в нас залишилися чудові спогади.

Сценку приготовляли Ірина Ядлицька і Сузен Технович.

Програмку приготовила наша молода талановита мисткиня Христина Деберi.

Володимира Біланюк

Клівлендський журнал...

(Закінчення зі стор. 1)

загальному житті країни, але відомі в своїй власній національності; добре загально відомі етніки в обох, і етніки, що вже на емеритурі.

Стаття пише і про таких „етніків", як Деніс Куцініч, посадник Клівленду донедавна, що, хоч, і підкреслював своє напів хорватське походження, проте не був зовсім активним серед хорватів, як національної групи в ЗСА.

З-посеред українців журнал називає таких осіб, як Богдан Футей, д-р Михайло Цап, Василь Ліщинецький, Роман Почтар, Василь Іванчук, Андрій Бойко, Дженні Бочар, о. Михайло Ревтюк, о. Степан Ганкевич, Ірена Кашубинська, Василь Мудрак, Іван Фур і Тарас Шмаґала.

Біля кожного прізвища подано організацію, яку він чи вона очолюють.

Українські політичні...

(Закінчення зі стор. 1)

Філії Українського Католицького Університету в Філядельфії проаналізувати для кращого зрозуміння справи проблематику українського політичного руху на еміграції. Початок викладу ред. Ільницького був 7:30 вечора. Його тема: „Історичний вступ до проблематики українських політичних партій". Додаткові інформації можна набути при Філії УКУ; 7911 Whitewood Road, Philadelphia-Elkins Park, Pa. 19117. Tel. (215)635-1555.

ЗВЕРНЕННЯ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

на людські кадри й матеріяльні засоби самого українського народу. Ця потреба спиратися виключно на власні сили українського народу ставила до Командування УПА вимогу перейти від дотеперішнього способу організації визвольної боротьби, спертої тільки на організаційні кадри, до поширення і поглиблення цієї боротьби в опертi на широкі народні маси, розраховувати на всенародне повстання, як кінцевий етап визвольної боротьби. У висліді застосування нового підходу до організації збройної сили народу, до УПА прийшли всі українські патріоти, що визнавали конечність і доцільність збройної боротьби й таким чином УПА стала збройною силою всього українського народу. Цим досягнено найширшого ставлення організації збройної сили народу, якої джерелом і кінцевою метою став цілий український народ.

Поширення форм і розміру збройної боротьби УПА, вимагало одного політичного керівництва, політичного завершення боротьби народу за волю, революційного уряду України. Армія всього народу потребувала всенародного політичного керівного центру.

Таким понадпартійним всенародним політичним центром стала Українська Головна Визвольна Рада (УГВР), в якій Романові Шухевичеві—Тарасові Чупринці доручено пост голови Генерального Секретаріяту УГВР, пост голови революційного уряду України. Цим призначенням Шухевича-Чупринки на голову Генерального Секретаріяту УГВР досягнено закріплення всієї цивільної і військової влади підпільної України в одних руках, що було подиктоване вимогами й доцільністю трудної боротьби в надзвичайних умовах.

Журбою Романа Шухевича-Тараса Чупринки був стан осамітнення України в боротьбі на два фронти. У той трудний час тільки свідомість свого обов'язку щодо свого народу й вірність девізі ОУН: „Здобудеш українську державу, або згинеш у боротьбі за неї", давали йому сили творити українську збройну силу в найважчих умовах, без могутніх союзників, бути зданим виключно на власні сили українського народу, без зовнішніх постачань, воювати тільки зброєю здобутою на ворогові. Такий стан намагався змінити Шухевих-Чупринка, шукаючи замирення на другорядних фронтах боротьби з поляками, угорцями та румунами, маючи виключно на увазі скріплення фронту боротьби проти головного ворога.

Передбачаючи затяжність боротьби проти російського імперіялізму, з ініціятиви й при допомозі Шухевича-Чупринки скликано Першу Конференцію Поневолених Народів Східньої Европи й підсовєтської Азії у листопаді 1943 року, в якій взяли участь представники 13-ти поневолених Москвою народів. Метою Конференції було поширити повстанські протимосковські дії на території всіх поневолених Москвою народів, щоб певніше досягнути розвалу імперії та побудови вільних держав на її руїнах. В оцінці Шухевича-Чупринки — „Конференція важлива для нас не лише тим усім, що вона практично створить для нашої боротьби сьогодні. Вона переконала нас, що справа спільного фронту поневолених народів це діло не лише необхідне, а й реальне. Ми вибрали правильний шлях. Відсьогодні наша боротьба за самостійність, це не відокремлена боротьба одного народу, а революція на Сході Европи й Азії за волю усіх поневолених народів і за новий лад у цій частині світу".

Для досягнення цієї самої мети — підняти поневолені чи загрожені народи до боротьби з Москвою — висилав Чупринка упівські загони славними рейдами на Кавказ, Білорусь, у Польщу, Угорщину, Чехословаччину, Західню Німеччину й далекий Балкан.

Роман Шухевич — Тарас Чупринка, вже з уродження військовик, видатний бойовик-революціонер, неперевершений організатор-командир-провідник, людина багатьох заінтересувань — не залишив по собі більшої письмової спадщини. З його нарисів військових курсів, стратегічних плянів, наказів, директив, звернень, деклярацій і заяв не багато залишилося. Його „Відозва Головного Командира до УПА" з липня 1946 року сповнена віри в успішність визвольної боротьби українського народу й висловлює признання для бійців УПА. „Я гордий з того — пише він — що мені довелося очолювати ту славну армію героїв, якій рівної не знає історія України".

У „Зверненні Воюючої України до всієї української еміграції" з жовтня 1964 року, за півроку перед своєю смертю, неначе в своїм заповіті, Шухевич-Чупринка закликає, „щоб українська еміграція була палким носієм ідей, за здійснення яких бореться український народ". Маючи на думці вільні народи, з якими українська еміграція стрічатиметься, там сказано: „Роз'яснюйте їм, що розподілу СССР вимагають інтереси всіх народів світу, бо тільки цим шляхом можна раз назавжди знищити небезпеку відродження російського імперіялізму, який сьогодні в формі большевизму загрожує цілому світові".

Сім довгих, трудних і небезпечних років трудився Головний Командир УПА й голова Генерального Секретаріяту УГВР, стоючи на чолі національно-визвольної боротьби українського народу, як її керманич і стратег в Україні в роках 1943 до 1950. Боротьбі за щастя свого народу, від зарання свого юнацтва й аж до своєї передчасної смерти на полі бою, він віддав все особисте щастя, щастя своїх рідних і долю своєї родини й загинув там, де гинули його бійці та його командири — на полі бою. Історія визвольно-революційної боротьби українського народу за роки 1943-1950 нерозривно пов'язана з особою Романа Шухевича-Тура-Тараса Чупринки-Романа Лозовського, що ввесь свій короткий вік жив для народу, боровся за народ і залишився з народом у важкий час аж до своєї геройської смерти.

У 30-ліття геройської смерти згадаймо, вшануймо й не забуваймо заповітів того, хто в трудний час боронив чести і волі української нації, і, згадуючи Головного Командира, згадаймо всіх тих синів і дочок нашого народу, бійців УПА і членів збройного підпілля, які загинули чесно в бою за волю і державну незалежність свого народу, з вірою, що на їхній крові виросте нове, дуже покоління, яке їхню незакінчену боротьбу за Українську державу доведе до переможного завершення.

Президія Секретаріяту СКВУ

РЕАЛЬНА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

До диктаторської влади Хомейні існує ще опозиція й серед церковних достойників секти Сіа. Але Совєтський Союз перестеріг Америку щодо втручання у внутрішні справи Ірану. Така пересторога означає, що СССР трактує Іран, як свого сателіта.

Реакція Заходу на події в Ірані відзначається хибним поняттям характеру революції в Ірані. Були припущення, що пожвавлення мусулманського релігійного фанатизму спричиниться до пожвавлення й серед мусулман в СССР, а з цим фактом Москва матиме поважні конфлікти з народами Туркестану та Кавказу. Але ще гірше стоїть справа з оцінкою Заходу щодо ролі диктатури Хомейні, як фанатика мусулманства, який з Ірану утворить міцний буфер проти агресивних намірів СССР захопити нафтові джерела Малої Азії. А фактично Хомейні виявився надійним спільником Москви, який вповні базує свою політику на підтримці совєтських аґресивних плянів. Його політична програма — це утворити мусулманські держави не тільки в Ірані, але й в першу чергу в Малій Азії та використовувати не тільки фанатизм мусулманської релігії, але допомогу Москви та лівих кіл. Вже є ознаки, що в Савдійській Арабії почали діяти ліві та московські аґенти, тим підготовляючи ґрунт для успіху військового нападу Ірану на держави Малої Азії. Іншими словами, щоб під покришкою релігійної революції провести політичну революцію, скинувши королів, шейхів та прихильників Заходу. А з цим існує і загроза, що Захід може бути позбавлений одержувати нафту з джерел в Малій Азії. Найбільша загроза нависла над Західньою Европою та Японією.

Що ж Захід зробив для захисту нафтових джерел? Хіба тільки те, що коли захоплено американську амбасаду в Теграні, Америка зосередила військову фльоту в затоці Амона та в Перській затоці. Були повідомлення про евентуальне утворення потужної військової бази в Сінаї, в якій мали б бути розміщені війська Америки, Єгипту та Ізраїля. Однак, нема вісток, чи щось зроблено для розбудови цієї бази. Японія посилено закуповує нафту в Ірані. Нема повідомлень, щоб в Европі якась держава ввела карткову систему на бензину.

Хомейні не тільки грозить війною, але й підготовляється до війни. А завданням Заходу повинно бути не допустити до війни з Іраном, бо, хоч Хомейні й програв би війну, але в її перебігу будуть знищені всякі споруди для видобування нафти. Виглядає, що доля держав малої Азії, які мають джерела нафти буде приблизно така, як Ірану. Захід хибно оцінює політику Хомейні, забуваючи, що релігійні та політичні переконання — це у цьому випадку — функції часу та обставин.

АФГАНСЬКА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

склади масла. І від кільканадцятьох років звідтіля висилають тисячі тонн масла до Москви. З початком афганської кризи радилися над цим чи їм з дальше його висилати. Кінець-кінців минулого року вийшла офіційна заява, що в дальшому експортуватимуть масло до Москви. 5-го жовтня ц. р. будуть вибори до німецького парляменту і якщо знову не переможуть християнські партії і не переберуть уряду, а переможе коаліція — соціялісти з лібералами, тоді Совєтському Союзові буде не трудно повторити друге Рапалльо.